

מחברת השירים שניצחה את הגטו

המשורר היהודי ולדיסלב שלנגל אהב את רשה עד יומו האחרון • ביצירותיו תיאר לצד המאבק בגטו, גם את העיר שנשקפה אליו והעניקה לו כוח לעبور יום נוסף • הליינה בירנבאום הייתה אז נערה צעירה, שכמו יהודים רבים נחשה לשירין ושבאה מהם תקווה • לימים הגיע לידי ספר ובספר "השירים שעלהם גדלתי" - ומazel היא עוסקת בהנצחתו

פללה לא סות, מסביב רך שוחר ויואש, ולא
מכהנים כי בובן לרע, והוא צעד בוחות ברוד
ונאגט, מלהות נמל תחולו. קזרצ'איך מת כדי
לגמו, אבל גם העוברה שעידו שינוי את פניה
ללהוטה לא פמה המכורה על רושבלס
אליה, ואהא משכח לנצח שריהם רבים בטל
ואלפי, בשיריו "ולון הפונה לבז החוזר", הא
מסאית על לילות שבכם וההזהן בגיבינה
מהollow על העיר שמחוץ לגטו ליד לאשוב
את הכרחות והורשות לעוברים נסוכו.
כדי להתרפנסו שלגלו לעבור יונז
וככbez בבייה קפה מקמי ששמו "אנטונ",
אשר הו הפולני והוקרי בוירט בעגנו
למשן תקפה מסויימת, למרות הרעל הנורול,
המלחמות והמות, ריה שהודים שחווים מושך
מכאן גלו גבאיים, אושם שלגלו מפעז
אותו, ואושם ר' 197 יהודים נסוכם שעז
תחכאו במנוק.

נזהר ונלדי ביתם

אחרי המלחמה נמצאו שיורי של שלנגל
במקומם שנות חורבות שאהה הוקיש לה
ברוח קורוב ב-8 באוקטובר 1942 שורה בש
למוהה וכמה שירים נמצאו מתוך ההיסטוריה
בית גבאי. דרבצ'ר 1950 נמצאו שירים נר'
ספיט אשור עזרני נכתבו במכתב כתיבת, אך
את העתק עזרני בירור מצא במקהה אורה
פובל, שיריך שליחן תנייה ישן ובו רפה
נתני מזא מחרת השחלה גם שירים מימי
ההדרונים של שלנגל.

זה לא היה המקור המקורי. חלק
מההדרונים שווים בסוגם בין המלחמה שעשו
אתם, והווו עד כדי קר שינינו אתם היבט.
אותם מדם היא הלינה בירנבאום, מספר אסיד
הירנבאום בת 48,693, כשהמלומה פיצה והתה
פונט והבל בת 10, וכמו כל יהודי
רשר וועבה מגן ואהא עם הוויה והשתת איה
וואחויה לגמג. בעותה אורח פליי בעיל מגז
פונט והבל היה בירנבאום ורביל, גם אם
נאלץ להסתפק במרק דל או בקוויט סופר.
לטראות הוועה על גפת מטלול כל פגע,
לאגניש הוהילס כהודהים ברוחות לעוני
וורע הקשיים הם התרגול, בסופו של דבר,
ואיל הפס כהו רוחות בלוחות בשנהו.

פללה לא סות, מסביב רך שוחר ויואש, ולא
מכהנים כי בובן לרע, והוא צעד בוחות ברוד
ונאגט, מלהות נמל תחולו. קזרצ'איך מת כדי
לגמו, אבל גם העוברה שעידו שינוי את פניה
ללהוטה לא פמה המכורה על רושבלס
אליה, ואהא משכח לנצח שריהם רבים בטל
ואלפי, בשיריו "ולון הפונה לבז החוזר", הא

מיאזיאת השנתה בליה הכר עם פליי
שטר גרכינה לפולין ב-1939. שלגלו הבז
הה ליאילסטוק, שם גילה מ את יישורי
אדורות עניימס מותה. ואז דגעים הק

שים ההם, וערו רבים מהמורעות שפכו
אתו בגבו, תרגם לצייריה. ייומן ואיתא את
יאנוש קזרצ'איך כשיצא עם הילרים ליעז'
ריה אורה, כבב גבאיו גזעילים נסובחו ובר
תהלוחה האהובה שלם. הפעם הבלתי בקי
לבעו גברים כל צג כמו ליטיל כל שבת
בגינה. בוגרי תג נקאים וויפם, שהווים כבר
מוחנ להכתבים, חמישית צעדו היוחומים,
מצעד לירדים נדרשים. בשקס, ברונג, מצעד
ליידם, אין ייומן עבורי יהודים שודר למש'

טוה... ועריד נצעעה, אורתודרוז, אמא
עירומה וקרועת דגאות.

תתוך כתבי של שלגלו:

"באותה מלחה נוארה
לחיים, בתוך השפה לא
סוח, מסביב רך שוד
ויאוש, ולא מבחינים בין
טוב לרע, הוא צעד בחזיות
בודד וגאה, למאות נטול
תוניה. קזרצ'איך מת כדי
שגם לנו יהיה סייבור גבורה"

להקת "אל המשורר" על רקע ביתו של שלגלו בברוחן ואיליזוב בוושה

געט בעריזער

צלום: דעון מרכזיבץ'

אחד הימים האימים בגטו ורשה

הבית המשמר לדיסלב שלגלו

בעיני ערד למכוסה תוכס של חיים יהודים

בפרש וויל זונט האהובים בגטו ורשה

המיאזיאת השנתה בליה הכר עם פליי

שטר גרכינה לפולין ב-1939. שלגלו הבז

ער ברכ ברכ ששות (ששות לא ידעת מודר

הה ליאילסטוק, שם גילה מ את יישורי

אדורות עניימס מותה. ואז דגעים הק

שים ההם, וערו רבים מהמורעות שפכו

אתו בגבו, תרגם לצייריה. ייומן ואיתא את

יאנוש קזרצ'איך כשיצא עם הילרים ליעז'

ריה אורה, כבב גבאיו גזעילים נסובחו ובר

תהלוחה האהובה שלם. הפעם הבלתי בקי

לבעו גברים כל צג כמו ליטיל כל שבת

בגינה. בוגרי תג נקאים וויפם, שהווים כבר

מוחנ להכתבים, חמישית צעדו היוחומים,

מצעד לירדים נדרשים. בשקס, ברונג, מצעד

ליידם, אין ייומן עבורי יהודים שודר למש'

טוה... ועריד נצעעה, אורתודרוז, אמא

עירומה וקרועת דגאות.

שלגלו, משורר שפעלו בתפקיד השוואת

המודרים ביהדות שפעלו בתפקיד השוואת

נול בושה ב-1912. כבר מתקד למדרו

גילה את בוגרתו כישרונו לתהילה ולஹ

וב-1930 החל לפرسم שייסים ומאמרם, הילם

נקיבים בקובנץ. בין לשלפחה הוורית

שהיתה מעוררת והטב תרבות פולנית, כתוב

את צירויות ישפה מקומית וסקת רבת

בוחות יהודים וכגרלים. שלגלו אהב את

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב

ב</

הлина בירגובהם. "בתוך האנדומוסיה, יש מישהו שiyorש וכותב. זה נתן לי כוח"

לדיסלב שלגאל. שיריו נמצאו במקומות שונים לאחר המלחמה, בין השאר, מתחות להרים בגעו

זוכרים זכר האלילים

בדלתה, והגנומנים אמרו בבלגיה שינצ'לן רנו גיגל שאלו הגנו. כבר למרחט בברוק וועבי נולאושוונץ'".
אותה החלטה עלה לאירוע בספניין מעודם. ימי אאור, בעריה ישוב כטמינו לנוישט, תעל מזקק, נגע לעדרה ספר שריה פולניות, וופך לחילק ממעפל וחיה. "פתחתי את הפקת והספר ונודה מהייל לאראת התשרים שעמידם לאבון, נובוט לאלניין, ואלו השירים של ליל במלטה, ממש ראיין באש את גיסמי קוקוייה לאת השירים האלה, ודגשטי כאיל נוישט במלטה כבודה-ושותה".
באוטו רגע גיגל בלביה החלטה לתרגום תשריון של שנגאל, אדור השרים ואדרש שבסינט-פיטר-סן-טומאס ובירו שתרגם הינה "התנהנה שבסינט-פיטר-סן-טומאס" שנגנס לאלבום המנור. אדר אונקל'יאן, ואיך "של וורה פוליקיר ועקב ולעד נבנה (בל הינני), שעסוק ברור השני ניצ'ל השוואת.
ונרוי דורך הצנחים
שיריו של שנגאל מהדרים עד היום ומזהו וזכרין כי אורי מילון, בצע אלבט טול גולדברג, תובי להקת "אל המשדר", נשני חווון שהכירו דורך תנועת העבר ולחדרם ונתען דודו ישי' אשלא, להלום מס' פולני כבר שנים ורבה. החל ממסעם אל-אליז'בָּן, שבו התגודד שנגאל, ואט התרגומים אל הלינה לשוריין.

הלויה: "אני זוכרת את
אתה הגדל עומד בגטו, רגע
לפני פרוץ המרד, ומקריא
שירים של ולדייסלב שלנגל.
זהו עומד מאד קרוב
לבודוקר שלו, ואני ממש
דראה בעינוי עד היום איך
זהו מדקלם את השיר
"הלויה, הלויה..."

שבו תפור מודם לזכרון הגorman, ושם קובלן כבמה שירם שלו אשר כתובים על מתקנים. הדוד באיזה אותם אלין וגונין שגנין אתם מהשומתוי עליהם כל מילוט. השעביזו ואחריו מילאיק לאשווין, בר לא מליחת ללקותם מותת". לנוינה רוגינשה כי היה לי לאור השופ השחירים האלה ייבזא לאור, שכיכר ושורשיהם אום. המלים של תיאור בידרמן מה שודרגו ונברנו.

לכבודו, הרים פוחי בה תקווה גודלה בחשכה נוראה שורתה סביבה, "ששתמי על בר של מילושו בגנו עירין יש המכ וזרין על מתחם הדרה והויה והויה ושותם על כל ובתים תומנות קורות וווקות, ובתרוך כל הנדרל' מוסיה הוו ימישו שיזב וכותב. זה הנן ליל את המכ לאומן שיש עיד נורמלים וspirim. אני ומוכת עת אוד גונול עולם בענין, רע לבני פרץ ההמרן, ומקריא שירם שלו. הוא עמד מאור רקובך לבונך שמל ואמן רוחה בעיני און אוד הוא מרדקם את השיר דתקנת גנד".

לאוד מרדך כל מי שיר בעבו בטור מהגרמנים בונקרים ואולארים. גם הילגה משפחחה עשו, ובמשך שלושה שבועות שוד צוותם לראות, ונשומות את אואור והר ומולטיים – רותפה, הגס בעז.

בזומה לנקרים ובם אודדים, הלשנה השפה את סודם וдолבילה את הנרגנים למזאע אונם. "בציציתן מושך דומני, און הדת אמר אונן לאומינגלען" (ביבר